

Latvijas Bibliotēku padomes sēdes protokols

2026. gada 3. augustā

Rīgā

Nr. 6

Sēde notiek tiešsaistē MS Teams platformā

Sēde sākas plkst. 14.00

Sēdi vada:

LBP priekšsēdētājs, Latvijas Universitātes bibliotēkas direktors

Uldis Zariņš

Piedalās LBP locekļi:

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktora vietniece

Vineta Baško

Biedrības "Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācija"
valdes locekle

Aldona Dadzīte

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas
vadītāja

Līga Dimante

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes

Fundamentālās bibliotēkas direktore

Ilona Dobelniece

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas direktore

Ilga Erba

Latvijas Universitātes asociētā profesore

Baiba Holma

Latvijas Bibliotekāru biedrības Bērnu un skolu bibliotēku
sekcijas vadītāja, Olaines 1. vidusskolas bibliotēkas vadītāja

Aija Jankava

Gulbenes novada bibliotēkas direktore

Sabīne Jefimova

Bauskas Centrālās bibliotēkas direktore

Māra Kuļikauska

Latvijas Bibliotekāru biedrības Sēlijas nodaļas vadītāja

Renāte Lenša

Siguldas novada bibliotēkas direktore

Jeļena Ozoliņa

Ludzas novada bibliotēkas direktore

Elita Zirne

Pieaicināti:

Bauskas novada pašvaldības

Iecavas apvienības pārvaldes vadītājs

Normunds Vāvers

Bauskas novada pašvaldības

Iecavas apvienības pārvaldes vadītāja vietnieks

Andris Mezeriņš

Tukuma bibliotēkas direktore

Dace Ernšteine

Tukuma novada pašvaldības

priekšsēdētāja vietniece sociālās politikas jautājumos

Baiba Pļaviņa

Tukuma novada pašvaldības

Kultūras, sporta un komunikācijas nodaļas vadītāja

Laura Stūrīte

Nepiedalās LBP locekļi:

Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkas direktore

Ināra Aploka

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore

Dagnija Balčiņa

Latvijas Pašvaldību savienības padomniece

kultūras un izglītības jautājumos

Ināra Dundure

Kultūras informācijas sistēmu centra direktors

Armands Magone

Protokolē:

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas
vecākā referente

Egita Šaicāne

Darba kārtība:

1. Par Iecavas pagasta Rosmes bibliotēkas plānoto likvidāciju
2. Par Kandavas pagasta bibliotēkas plānoto reorganizāciju
3. Par Jaunsātu pagasta bibliotēkas plānoto nosaukuma maiņu
4. Informācija par Rīgas izglītības iestāžu bibliotēku reorganizēšanu un likvidēšanu
5. Par priekšlikumiem Ministru kabineta balvai un Ministru kabineta Atzinības rakstam

1.§

Par Iecavas pagasta Rosmes bibliotēkas plānoto likvidāciju

Piedalās Bauskas novada pašvaldības Iecavas apvienības pārvaldes vadītājs Normunds Vāvers, Bauskas novada pašvaldības Iecavas apvienības pārvaldes vadītāja vietnieks Andris Mezeriņš.

U. Zariņš informē, ka LBP ir saņēmusi Bauskas novada pašvaldības vēstuli par Iecavas pagasta Rosmes bibliotēkas plānoto likvidāciju un lūgumu sniegt LBP atzinumu.

Bauskas novada pašvaldības Iecavas apvienības pārvaldes vadītājs N. Vāvers informē par situāciju, ka no 1. septembra privātais telpu īpašnieks pārtrauc nomas attiecības un turpmāku telpu izmantošanu Rosmes bibliotēkas vajadzībām, vienlaikus informē, ka Rosmē nav pieejamas citas bibliotēkas darbībai piemērotas telpas. Iedzīvotāju skaits Rosmē samazinās, 2025. gadā Rosmes bibliotēkā reģistrēti 86 lietotāji, 2026. gadā – 47 lietotāji. Rosmes bibliotēkas likvidācijas gadījumā pašvaldība plāno nodrošināt iedzīvotājiem bibliotekāros pakalpojumus, reizi mēnesī piegādājot iepriekš pasūtītus izdevumus no Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas. Piecu kilometru attālumā no Rosmes bibliotēkas darbojas Zorģu bibliotēka.

Bauskas Centrālās bibliotēkas kā reģiona galvenās bibliotēkas direktore M. Kuļikauska skaidro, ka ievērojama daļa Rosmes bibliotēkas lietotāju ir Iecavas iedzīvotāji. Tāpat informē, ka Rosmes bibliotēkas krājums tiek aktīvi izmantots starpbibliotēku abonementa ietvaros, un likvidācijas gadījumā tas tiktu integrēts Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas krājumā.

R. Lenša jautā par citu bibliotēkas pakalpojumu, piemēram, valsts un pašvaldību pakalpojumu, digitālā atbalsta un pilsoniskās līdzdalības aktivitāšu nodrošināšanas iespējām. M. Kuļikauska paskaidro, ka tiek plānots, ka Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas darbinieks, dodoties uz Rosmi, ņems līdzi datoru ar interneta pieslēgumu, nodrošinot piekļuvi datoram un atbalstu valsts un pašvaldības pakalpojumu saņemšanā. M. Kuļikauska papildina, ka, ņemot vērā, ka pašvaldībai nav pieejamas telpas Rosmē, bibliotekārais pakalpojums tiks nodrošināts minimālā apjomā.

R. Lenša jautā par plānotās apkalpošanas regularitātes pietiekamību un Rosmes bibliotēkas pasākumu norisi. N. Vāvers atbild, ka pēc nepieciešamības izdevumu piegādi varētu organizēt biežāk, kā arī vērtē, ka Rosmes bibliotēkas rīkotie pasākumi ir maz apmeklēti. S. Jefimova norāda, ka bibliotēkas pakalpojumu nodrošināšana reizi mēnesī ir nepietiekama, kā arī iesaka skaidrāk plānot to saturu, organizāciju un regularitāti.

A. Jankava komentē, ka Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas vadītāja ir informēta par plānoto Rosmes bibliotēkas likvidāciju un bibliotēka ir gatava nodrošināt iedzīvotāju apkalpošanu Rosmē. A. Jankava jautā, vai ir noskaidrots Rosmes iedzīvotāju viedoklis par plānoto bibliotēkas likvidāciju. N. Vāvers atsaucas uz Rosmes bibliotēkas vadītājas vērtējumu par zemo iedzīvotāju interesi par bibliotēkas pakalpojumiem, vienlaikus atzīstot, ka bibliotēkas lietotāji, visticamāk, būs neapmierināti ar Rosmes bibliotēkas slēgšanu. I. Erba norāda, ka bibliotekāro pakalpojumu pieejamība Rosmē jāplāno vismaz divas reizes mēnesī.

U. Zariņš iesaka pašvaldībai aktīvi komunicēt ar vietējiem iedzīvotājiem par turpmāk pieejamo pakalpojumu saturu, apjomu un regularitāti. Tāpat U. Zariņš argumentē, ka Rosmes bibliotēkas lietotāju skaits pēdējos gados drīzāk vērtējams kā stabils, nevis būtiski samazinājies. U. Zariņš jautā par iedzīvotāju mobilitātes iespējām, N. Vāvers atbild, ka sabiedriskais transports kursē divas reizes dienā un iedzīvotājiem ir privātas iespējas doties uz citām apdzīvotām vietām, lai iepirktos un saņemtu nepieciešamos pakalpojumus.

U. Zariņš rosina balsot par Rosmes bibliotēkas likvidāciju, lēmumā norādot, ka LBP aicina Bauskas novada pašvaldību:

- 1) izvērtēt Rosmes bibliotēkas krājumu un nodrošināt tā nodošanu Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkai vai citām ieinteresētajām bibliotēkām;
- 2) nodrošināt bibliotekāro pakalpojumu pieejamību Rosmes un apkaimes iedzīvotājiem vismaz divas reizes mēnesī, sadarbībā ar Bauskas Centrālo bibliotēku un Edvarta Virzas Iecavas bibliotēku izstrādājot iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu pakalpojumu sniegšanas modeli;
- 3) savlaicīgi informēt iedzīvotājus par pakalpojumu saņemšanas iespējām.

LBP locekļi,

atklāti balsojot “Par” (11 balsis), “Atturas”(2 balsis), “Pret” (0 balsis), **nolemj:**

piekrist Iecavas pagasta Rosmes bibliotēkas plānotajai likvidācijai.

2.§

Par Kandavas pagasta bibliotēkas plānoto reorganizāciju

Piedalās Tukuma novada pašvaldības priekšsēdētāja vietniece sociālās politikas jautājumos Baiba Pļaviņa, Tukuma bibliotēkas direktore Dace Ernšteine.

U. Zariņš informē, ka LBP ir saņēmusi Kandavas pilsētas, Cēres un Kandavas pagastu pārvaldes vēstuli par Tukuma novada Kandavas pagasta bibliotēkas plānoto reorganizāciju un lūgumu sniegt LBP atzinumu.

Tukuma bibliotēkas direktore D. Ernšteine skaidro, ka Kandavas pagasta bibliotēka atrodas Valdeķos, ciemā deklarēti 134 iedzīvotāji. Kandavas pagasta bibliotēkas vadītājam ir 0,5 amata slodze. Šobrīd bibliotēkas vadītāja atrodas ilgstošā darbnespējas prombūtnē, kuras laikā Kandavas pagasta bibliotēkā pakalpojumu pieejamību vienu dienu nedēļā nodrošina Kandavas pilsētas bibliotēkas darbinieks (Kandavas pilsētas bibliotēkā strādā trīs darbinieki). Vadītājas prombūtnes periodā vidējais bibliotēkas apmeklējums ir 4 lietotāji nedēļā. Kandavas pagasta bibliotēkā netiek izmantota bibliotēku informācijas sistēma ALISE (turpmāk – BIS ALISE), tādēļ ir apgrūtināta precīza bibliotēkas darbības statistisko rādītāju uzskaitē. Kandavas pagasta bibliotēka neorganizē pasākumus. Reorganizācijas rezultātā plānots Kandavas pagasta bibliotēku pārveidot par pakalpojumu sniegšanas vietu, izmantojot pašreizējās Kandavas pagasta bibliotēkas telpas un krājumu. Pakalpojumu pieejamību vienu reizi nedēļā astoņas stundas nodrošinātu Kandavas pilsētas bibliotēkas darbinieks, piegādājot grāmatas arī no Kandavas pilsētas bibliotēkas. Atbilstoši nepieciešamībai iespējams pielāgot pakalpojumu sniegšanas vietas darba laiku.

Tukuma novada pašvaldības priekšsēdētāja vietniece sociālās politikas jautājumos B. Pļaviņa papildina, ka Valdeķi atrodas tuvu Kandavai, un Valdeķu iedzīvotāju ikdienas paradumi cieši saistīti ar Kandavu, ko apstiprina Kandavas pagasta iedzīvotāju vēlme veidot kopīgu iedzīvotāju konsultatīvo padomi ar Kandavu.

S. Jefimova komentē, ka skaidrojumā minētie apstākļi ir risināmi un uzlabojumi, piemēram, izmantojot starpbibliotēku abonementu, kā arī norāda, ka situācijas vērtējums periodā, kad darbinieks atrodas ilgstošā prombūtnē, nav objektīvs un vispārināms. Vienlaikus S. Jefimova vērš uzmanību uz Kandavas pilsētas bibliotēkas kapacitāti, norādot, ka 0,2 amata slodzes tiktu pārvirzītas darbam Kandavas pagastā. D. Ernšteine atbild, ka Kandavas pilsētas bibliotēka pamatā strādā ar pieaugušo mērķauditoriju, darbu ar bērniem un jauniešiem veic izglītības iestāžu bibliotēkas, kā arī riskus darbinieku kapacitātei nesaskata. Kandavas pagastā liela iedzīvotāju daļa ir senioru vecumā, bet daļa iedzīvotāju strādā ārpus pagasta, līdz ar to bibliotēkas pakalpojumus izmanto Kandavā, Tukumā un citur. Kandavas pagasta bibliotēka atrodas 5,5 kilometru attālumā no Kandavas pilsētas bibliotēkas.

A. Jankava jautā, vai ir veikta Valdeķu ciema iedzīvotāju aptaujāšana par plānoto bibliotēkas reorganizāciju. D. Ernšteine atbild, ka Kandavas pilsētas, Cēres un Kandavas

pagastu pārvaldes vadība ir runājusi ar iedzīvotājiem, bet iedzīvotāju viedokļa apkopošana par bibliotēkas reorganizāciju nav veikta.

M. Kuļikauska norāda, ka bibliotēkas apmeklējuma statistika darbinieka aizvietošanas laikā, sevišķi vasarā, nav objektīva situācijas izvērtēšanai. Tāpat M. Kuļikauska pauž izbrīnu, ka Kandavas pilsētas bibliotēka nestrādā ar bērnu un jauniešu auditoriju. D. Ernšteine atbild, ka viņas ieskatā Kandavas pilsētas bibliotēkai papildus nepieciešams attīstīt darbu ar bērnu un jauniešu mērķauditoriju Kandavā, kā arī izvērtēt amata pienākumu apjomu un izpildi, tomēr uzskata, ka tas netraucēs sniegt pakalpojumus arī Kandavas pagasta iedzīvotājus. M. Kuļikauska argumentē, ka pilsētas bibliotēkā, aktivizējot darbu ar bērniem un jauniešiem, sevišķi pirmsskolas vecumā, ir jāpalielina darba slodze.

B. Pļaviņa apliecina, ka Tukuma novada pašvaldībā aktīvi notiek darbs pie bibliotēku tīkla sakārtošanas novadā, vērtējot iedzīvotāju ieguvumus un kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanas iespējas.

S. Jefimova ierosina meklēt bibliotēkas vadītāju ar 0,2 amata slodzi starp vietējiem iedzīvotājiem, norādot, ka Kandavas pilsētas bibliotēkai šobrīd papildus veikt Kandavas pagasta iedzīvotāju apkalpošanu nav labākais risinājums. B. Pļaviņa atbild, ka ir sarežģīti atrast speciālistu ar atbilstošu izglītību tik mazai slodzei, turklāt pašvaldība nodokļu sloga dēļ izvairās no nepilnas slodzes amata vietu veidošanas.

V. Baško jautā par pašvaldības, bibliotēkas un iedzīvotāju ieguvumiem no plānotās reorganizācijas, kā arī komentē, ka objektīvai statistikas uzskaitē, būtu nepieciešamas ieviest Kandavas pagasta bibliotēkā BIS ALISE. D. Ernšteine atbild, ka BIS ALISE ieviešanai šobrīd nav paredzēts finansējums.

I. Erba pauž sašutumu par to, Kandavas pilsētas bibliotēka nestrādā ar bērnu un jauniešu auditoriju. D. Ernšteine atbild, ka tas ir viens no Kandavas pilsētas bibliotēkas aktuālajiem darba uzdevumiem.

R. Lenša, balstoties uz Kandavas pagasta bibliotēkas 2023. gadā veiktās akreditācijas atzinumu, papildina, ka bibliotēkas darbinieks bez bibliotēku nozares profesionālās izglītības 0,5 amata slodzes apmērā veic bibliotekāro darbu, 0,5 amata slodzes apmērā – kultūras darba organizēšanu, un jautā, vai bibliotekārie pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstošā kvalitātē un apjomā. D. Ernšteine argumentē, ka bibliotēkas darbiniece bibliotēkā strādā 50 gadus, kā arī iesaistās profesionālās pilnveides aktivitātēs, turklāt vairs neveic kultūras darba organizatora pienākumus.

U. Zariņš aicina balsot par Kandavas pagasta bibliotēkas reorganizāciju par pakalpojumu sniegšanas vietu.

LBP locekļi,

atklāti balsojot “Par” (4 balsis), “Atturas”(1 balsis), “Pret” (8 balsis), **nolemj**

neatbalstīt Kandavas pagasta bibliotēkas plānoto reorganizāciju.

D. Ernšteine lūdz LBP locekļu ieteikumus turpmākajiem darbiem. J. Ozoliņa komentē, ka darbinieku nomaiņa ir viens no iespējamiem risinājumiem bibliotēkas darba aktivizēšanai. M. Kuļikauska norāda, ka balsojusi “pret”, ņemot vērā Kandavas pilsētas bibliotēkas darbinieku kapacitāti un nepieciešamību attīstīt pakalpojumu sniegšanu bērniem un jauniešiem, iesaka izvērtēt citus iespējamus risinājumus. E. Zirne piebilst, ka balsojumā atturējusies, jo nav pārliecināta par Kandavas pilsētas bibliotēkas iespējām šobrīd uzņemties arī Kandavas pagasta bibliotēkas lietotāju apkalpošanu. B. Pļaviņa piebilst, ka reorganizācijas jautājums ir par struktūru un formu, nevis darbiniekiem. S. Jefimova atzīmē, ka apstiprinātā budžeta ietvaros bibliotēka var turpināt darbu vismaz līdz gada beigām, un iesaka stiprināt Kandavas pagasta bibliotēku. U. Zariņš papildina, ka jāpārdomā bibliotēku pakalpojumu organizēšanas forma gan no personāla, gan pakalpojumu viedokļa, ņemot vērā Kandavas pilsētas bibliotēkas darbu.

3.§

Par Jaunsātu pagasta bibliotēkas plānoto nosaukuma maiņu

Piedalās Tukuma novada pašvaldības Kultūras, sporta un komunikācijas nodaļas vadītāja Laura Stūrīte, Tukuma bibliotēkas direktore Dace Ernšteine.

U. Zariņš informē, ka no Pūres un Jaunsātu pārvaldes saņemta vēstule par Tukuma novada pašvaldības Pūres un Jaunsātu pagasta pārvaldes struktūrvienības “Jaunsātu pagasta bibliotēka” (turpmāk tekstā – Jaunsātu pagasta bibliotēka) nosaukuma maiņu uz “Jaunsātu kopienas centrs – bibliotēka”. U. Zariņš atbilstoši LBP kompetencei aicina locekļus izteikt viedokli par saņemto iesniegumu.

S. Jefimova komentē, ka bibliotēka pēc savas būtības un funkcijām ir kopienas centrs, un jautā, kāds ir nosaukuma maiņas pamatojums. Tukuma novada pašvaldības Kultūras, sporta un komunikācijas nodaļas vadītāja L. Stūrīte atbild, ka Jaunsātu pagastā kultūras aktivitāšu organizatora un bibliotekāra pienākumus veic viens darbinieks un kultūras aktivitātēm ir neliels finansējums. Tukuma novada pašvaldība plāno apvienot šīs funkcionālās jomas (bibliotekāro darbu, pasākumu rīkošanu un kopienas kultūras dzīves vadību) vienā pilnas slodzes amatā “Kopienas centra vadītājs – bibliotekārs”. Lai nodrošinātu iedzīvotāju vajadzības gan pēc bibliotekāriem, gan kultūras dzīves organizēšanas pakalpojumiem, plānots ieviest elastīgāku iestādes darba laiku, nodrošinot pieejamību vakaros un sestdienās. L. Stūrīte norāda, ka šis risinājums efektīvāk ļaus plānot resursus un finansējumu kultūras aktivitātēm atbilstoši kopienas iedzīvotāju vajadzībām. Jaunsātu kopienas centra – bibliotēkas vadītāja amata pienākumu sadalījums paredz aptuveni 75 % darba laika bibliotēkas profesionālo funkciju veikšanai un 25 % – kopienas centra vadības un kopienas attīstības aktivitāšu koordinēšanai.

I. Erba norāda, ka daudzviet Latvijā bibliotēku darbinieki veic kultūras dzīves organizēšanu, un jautā, vai nepieciešama iestādes nosaukuma maiņa un nepietiek ar amata apraksta papildināšanu ar atbilstošiem darba pienākumiem.

M. Kuļikauska iesaka apsvērt nosaukuma maiņu uz “Jaunsātu bibliotēka – kopienas centrs” atbilstoši pienākumu apjoma sadalījumam.

A. Jankava atbalsta Tukuma novada pašvaldības ieceri pilnveidot un atbilstoši faktiskajai situācijai sakārtot kultūras ekosistēmu Jaunsātu pagastā.

J. Ozoliņa piekrīt ierosinājumam iestādes nosaukumā “bibliotēka” norādīt pirms “kopienas centrs”.

R. Lenša norāda, ka nozīmīgi iestādes nosaukumā nepazaudēt vārdu “bibliotēka”, kā arī piemin, ka Latvijā ir daudzas bibliotēkas, kurām ir pievienotas, piemēram, tūrisma informācijas centru funkcijas.

U. Zariņš papildina, ka tiesiskajā regulējumā bibliotēkas ir nostiprinātas kā kopienas centri, nosaukuma maiņa varētu aizstāt ar mērķtiecīgu komunikāciju ar iedzīvotājiem par bibliotēkas lomu vietējā kultūras dzīvē. D. Ernšteine komentē, ka bibliotēka nevar koordinēt amatiermākslas kolektīvu darbību.

U. Zariņš, apkopojot LBP locekļu viedokļus, norāda, ka LBP neiebilst pret bibliotēkas nosaukuma maiņu gadījumos, ja iestādei noteiktās funkcijas ir plašākas par Bibliotēku likumā noteiktajām bibliotēkas funkcijām, kā arī iesaka apsvērt nosaukuma maiņu uz “Jaunsātu bibliotēka – kopienas centrs” atbilstoši pienākumu apjoma sadalījumam, vienlaikus veicinot bibliotēkas identitātes stiprināšanu vietējā kopienā.

4.§

Informācija par Rīgas izglītības iestāžu bibliotēku reorganizēšanu un likvidēšanu

U. Zariņš informē, ka saņemta informācija par Rīgas 74. pamatskolas un Rīgas 1. Kristīgās pamatskolas likvidēšanu un Rīgas Rīnūžu vidusskolas un Rīgas 31. vidusskolas reorganizēšanu par Rīgas Vecmīlgrāvja vidusskolas, kā arī atbilstošo izglītības iestāžu bibliotēku likvidēšanu un reorganizāciju. V. Baško papildina, ka minēto izglītības iestāžu

bibliotēku krājumi ir pievienoti to skolu bibliotēkām, kuras pārņem likvidēto un reorganizēto izglītības iestāžu izglītības programmu īstenošanu. Krājumiem ir veikta izvērtēšana un inventarizācija.

5.8

Par priekšlikumiem Ministru kabineta balvai un Ministru kabineta Atzinības rakstam

U. Zariņš informē par LBP saņemto aicinājumu izvirzīt bibliotēku nozares pretendētus Ministru kabineta balvai un Ministru kabineta Atzinības rakstam. A. Jankava izsaka priekšlikumu Ministru kabineta balvai nominēt Latvijas Nacionālās bibliotēkas norišu ciklu "Latviešu grāmatai 500". LBP locekļi piekrīt pretendētus izvirzīt un vienoties par pretendentu iesniegšanu rakstiskā procedūrā.

LBP nolemj:

Izvirzīt pretendētus Ministru kabineta apbalvojumiem līdz 6. augustam.

LBP sēde tiek slēgta plkst. 15.30.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētājs

(paraksts*)

U. Zariņš

***DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**